

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és

Kiadóhivatal:

Füzes, Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

— *Olvásóinkat tisztelettel felkérjük,
 hogy a küszöbön álló október—deczem-
 beri negyedre előfizetéseiket megújítani
 sziveskedjenek. — Az előfizetési föltételek
 lapunk homlokzatán olvashatók.*

Miért nem kell Wekerle?

Október 8.

(T.) Negyvennyolcz előtt történt Heves-megyében az Almássy Pál alispán-
 sága alatt, hogy egy megyei gyűlés alkalmával éppen az Almássy Pál beszéde közben egészen váratlanul és unapropo kiáltotta el magát valaki: „Nem kell Almássy Pál!” — Erre nagy zaj támadt. Almássy Pál rajongva szeretett kedves alispánja volt a megyének, a közbekiáltó ellen tehát az egész gyűlés föllázadt, nyakon is csipték valahogy s a zöld asztal mellé állítva követelték tőle, hogy most már mondja el itt palemet publice: miért nem kell Almássy Pál? Erre az illető nagy zavarában hebegve azt válaszolta: „Mert nagyon szeretik az asszonyok!” Erre óriás hahota támadt, s plane az illető közbekiáltót meg is éljenezték.

Nos hát most, mikor a nagy finanszier Wekerle dicsőítésével van eltelve az egész ország, mikor a valutarendezésnek már csak a híre meggazdagodott a magyar földbirtokososztály, mert rövid idő alatt a birtok értéke megkétszereződött plane háromszorozódott; mikor a

bátor reformer előtt, ki a fekete dominók egész seregével szembe kimerte tüzni a szabadelvűség, a polgári anyakönyvvezetés, polgári házasság és recepezió lobogóját, kalapot emel mindenki; mikor az országban senki sem tud felhozni ellene semmit, s ő egy általános népszerűségnek örvendő, közkedveségű egyéniség, egyszer csak megzendül az ellenzéki sajtó hasábjain és a parlamenti ellenzék padjain a váratlan és unapropo felkiáltás: „Nem kell Wekerle! le Wekerlével!” És nagy erre az országban a meglepetés, minden felé kíváncsian kérdik az emberek: Miért? — Válasz: Mert az uralkodó Borossebesen a nemzetiségi kérdésről szólván általánosított kifejezéssel, a „magyar nemzetiség”-et is említette.

Le Wekerlével! Nekünk nem kell deficit-beszüntetés, valutarendezés, reform, semmi és semmi. Mire való lenne az nekünk mikor nem létezőnk, mikor elvagyunk adva, mikor Wekerle egy sorba állítván bennünket a nemzetiségekkel, eltörült a földszinéről. Nem vagyunk, nem létezőnk, nincs többé Magyarország!

Nos hát ezen ellenzéki jeremiádok felett éppen olyan kedve jöhetne az országnak kacagni, mint az egykori bús nemes ama kifogásán, hogy azért nem kell Almássy Pál, mert nagyon szeretik az asszonyok; a mi mindenesetre nagyobb veszedelem a férjekre, mint a magyar nemzetre nézve ez a kifejezés: ami

legfelebb is véletlen elnézésből történhetett volna. Igaz hogy a miniszterelnöknek az e félékre, plane mikor a király ajkairól gördül le a szó, nagyon vigyázni kell, a hibázás azonban emberi dolog: de hogy azért Magyarország elveszett volna, valószínűleg nem igaz.

Igy gondolkoztunk az országban nagyon sokan. Ime ismét ráakadt az ellenzék egy kétféjű sas vagy sárga-fekete kardbojt-félére, hát csak nem mulaszthatja el az alkalom megragadását, levén erre neki szüksége de nagy. A haza elveszése pedig ellenzéki észjárás szerint oly könnyű dolog, hogy az megtörténhetik mindennap, azért szerencsére ezer évecske már elkallódott s „él magyar, áll Buda még.” — Majd csak ki fogjuk heverni a Wekerle hazaárulását is, csak legyen rendezve a deficit és a valuta. Szóval bele voltunk nyugodva, hogy: itt bizony Wekerle egy kis bakot lött, azért Wekerle marad ő mégis, kire nem mint árulójár, de mint megmentőjére tekint az ország.

De ime, egyszer csak előáll Wekerle és órációt mond a parlamentben a királyi válaszokról, kifejtván, hogy 1867 óta a hányszor a király a nemzetiségi kérdésről szól, mindig az általános „nemzetiségek” kifejezést használta, hihetőleg nem tartván szükségesnek a magyar nemzet fenállását egy másik konstrukcióval megmenteni, nem lévén arról szó, hogy itt nemzeti jogok definiáltassanak és megállapíttassanak. Hát We-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Éjféltor.

Azt mondják, balhit a babona:
 Az éjfélt a rémek hona
 S benn borzadály lakik.

Való; csak egyet feledett
 A balhit, — hogy rossz lelkület
 Az, mely nem nyughatik.

Az éjfélt akkor zord keret,
 Melyben a lelkiismeret
 Rémképe kél s mozog.

S a mely sebet hibád ütött,
 Neked fáj mindenefölött
 S meg nem tagadhatod.

Ha lelked tiszta, gyermeteg,
 Ugy szived nyugodt, nem remeg
 S szép áom környezi.

Nyugalmad akkor édeni,
 Szived megszűnik vérzeni
 És álmod: menynei.

A gyermekkor, az ifjuság,
 E korán eltűnt szép virág
 Feléd hajt illatot.

S mi múltadban szép volt s dicső,
 Egy órában elédbe jő —
 S megint olvashatod.

S ha ébredsz: s kongva komoran
 Az éjfélt rémórája van,
 Kulc-old össze kezéd,

S mond: „Ó Uram, új nap közelg!
 Áldd malasztoddal e kebelt,
 Hit, remény, szeretet!”

Váradí Antal.

A lengyel zsidó.

— Hetedik előadás. —

(Szeptember 8-án: „A lengyel zsidó” dráma három felvonásban. Irták: Eckmann és Chatrian. Foreitotta: Ivánfi Jenő.)

Czudar idő járt tegnapelőtt a színházban. A kulisszák mögött nagy pelyhekben hullott a hó s a mikor a függőnyt fellebbentették, Ferenczy bekuszva Mathi, Sándor Emil korcsmá-

jába, lerázza prémes bundájáról a papírszeleteket s fogvaczogva konstatálja:

— Esik a hó!

Hamarosan ő isa fűtött kályha mellé bujik, hogy megdermedt tagjait felmelegítse; de alig ül ott rövid ideig, mikor ismét nyílik a korcsma ajtaja és belép rajta Püspöki Imre ki egy öreg elsassi pórt játszik sugyanazokat csinálja, mint fentebb leirtam; szintén dideregve konstatálja:

— Esik a hó!

Igy tehát már hárman ülnek a korcsmában. Henri az erdőőr, Walter az öregpór és Chaterine, Mathis korcsmáros felesége Lubrincz Julia, ki egy kegyetlenül nyikorgó rokkát hajt. Hogy az időt a felvonás végéig valamiképen agyonüssék, leülnek kvaterkázni. A második pohárnál azonban éles szél sivit végig, — mely a tánczó hópegyheket még jobban összekavarja s a legnagyobbhózávar közepette megérkezik Christian esendörömester (Csiki) s ugyanazokat a mozdulatokat téve, mint fentebb immár kétszer leirtam, katona ember létére könyvedén oda veti:

— Esik a hó!

Majd meg Annette is, Mathis mester leánya (Bogyó Ilonka) meghallva Christian érkezését, szintén lesiet az ivóba, — s miután most már öten konstatálják egyhangu korusban azt a május 13-án mindenestre rendkívüli csodás tüneményt, hogy „esik a hó” az első felvonás háromnegyed része szerencsésen elmúlt.

kerle csak azt tette, a mit elődei, de a mit az ellenzék hazafisága akkor földindulásnak és hazavesztésnek annyira nem tekintett, hogy még észre sem vette.

Elvégre azonban bele kellett kötnie Wekerlébe is, hogy pedig ma nincs más ok a kötekedésre, a mint Hevesmegyében láttuk, az is elég ok egynek, hogy valakit szeressenek az asszonyok. Wekerlét pedig nemcsak az asszonyok szeretik, hanem a férfiak is; ime tehát kettős ok arra: hogy ne kelljen . . .

— Országgyűlés. A képviselőház szombaton szörnyen megesappont érdeklődés mellett folytatta a királyi válaszokra vonatkozó kérvények tárgyalását. Ezt megelőzőleg választások voltak, alelnökké Perczel Dezsőt, pártunknak ezt az érdekes, népszerű alakját választották meg. Majd megválasztották a földmívelési bizottságot, a hiányzó két jezyót s azokat a bizottságokat egészítették ki, amelyből egy vagy több tagok bírányoztak. A kérvényekhez egymagában Horváth Gyula szólt. Közel két óra hosszágú tartó beszédben fejtegette az ellenzék, nevezetesen a nemzeti párt álláspontját a borosbesi és községi királyi válaszokkal szemben s ebben a keretben kiterjeszkedett a román nemzetiségi viszonyokra és arra a politikára is, a melyet a magyar kormányzat a románokkal szemben követett. Ehsmeréssel szólott Hieronymi beszédéről, de sürgette, hogy ne ilyen nyilatkozatokkal, még kevésbé a fölpanaszolt királyi válaszokkal, hanem tényekkel igyekezzenek az égető kérdést megoldani. Horváth Gyula beszédében hivatkozott a kisdudóvási törvényre is, a mely végrehajtva ugyan még nem volt, de azért alkalmas szolgált arra, hogy igazságnak vele ellenünk. Ezzel a körülménnyel szemben Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter utalt azokra a kétségtelenül fontos körülményekre, a melyek hátráttarták a javaslat életbeléptetését. Mindenekelőtt óvóképzőket kellett felállítani, mert azok nélkül ugyan, hogy képzelhetők az óvodák? Azután ki kellett dolgozni a részletes utasításokat, stb. Egytől-egyig olyan körülmények, a melyek igazolják a kormány eljárását. Egyben azonban konstataulta azt is, hogy a Replika írása és szétosztása akkor történt, amikor a kisdudóvási törvény végrehajtása még csak fogantatba sem létezett. Így tehát az

a törvény a Replikával nem szolgálhatott okot az izgatásra. Csáky helyreigazító nyilatkozata után, amelyet a ház nagy része helyesléssel vett tudomásul, Ivánka Oszkár és Vályi Arpád a takarmánykiviteli tilalom, Horváth Adám pedig a nagyváradi eset tárgyában interpelláltak

— A képviselőház pénzügyi bizottsága egyetlen ülésében letárgyalta a belügyi tárczának egész költségvetését. A tárgyalás egészen simán, nyugodt mederben folyt le. Csak egy disszonancia vegyült bele: Pázmány Dénesnek az a fenyegetése, hogy az „ellenzék“ végletekig fog menni az obstrukció terén, ha a választási törvény revíziója nem fogja megeőzni a közigazgatási reformokat. Ez a kijelentés méltó visszatetszéssel találkozott a bizottság összes tagjainál s maga Horváth Nándor is szükségesnek találta tiltakozni ellene. A tárgyalás két érdekes mozzanatáról kell még megemlékeznünk. Az egyik a közigazgatási reformok előkészítése és sorrendje tekintetében a belügyminiszter által tett előterjesztés volt, melyet az egész bizottság helyesléssel vett tudomásul. A másik az elismerés nyilvánítása Hieronymi belügyminiszter irányában azon érdekében, melyeket a közegészségügyi állapotok javítása s nevezetesen a kolera-járvány elfojtása és a budapesti vízvezeték-ügy körül szerzett.

— Belföldi hírek. (A király Budapesten.) A király kedden, e hónap tizedikén reggel érkezik Gödöllőre, — onnan minden héten kétszer kedden és csütörtökön fog a fővárosba jönni s ugyanakkor általános audienciát ad a budai királyi várakban. — (Harminczkilencz millió vizeszabályozásra.) A földmívelési miniszteriumban már kidolgozták az ország egész víz hálózatát felölő vízszabályozásra vonatkozó tervezetet s megállapították, hogy a nagyszabású munkák költsége 39 000,000 forint lesz. Ebből 17 millió forint a képviselőház által megszavazott tiszaszabályozási törvényvel már fedezve van; a hátralévő 22 millió forint költséget is ha másképpen nem lehet, maga az állam fogja fedezni. — (Az evangélikusok egyetemes közgyűlése.) A bizottságot küldték ki azzal az utasítással, hogy a kerületek új felosztását tegye tanulmány tárgyává s arra vonatkozólag a legközelebbi közgyűlésen terjesztszen be határozati javaslatot. — (Birkász apóritása.) Az igazságügyi kormány a jövő

évre a birói létszám vagy aránya emelését tervezi, mely jelentékeny mérvben meg fogja könnyíteni az igazságszolgáltatás céljait. — (A főváros költségvetése.) A Budapest 1894. évi költségvetés-tervezete szerint a rendes kiadások összegét 10,647,210 forintban, a rendkívüliekét 1,417,839 forintban; a rendes bevételek összegét 10,724,147 forintban a rendkívüliekét 63,900 forintban állapította meg a főszámvevő.

— Külföldi hírek. (Királyunk és a pápa.) A londoni Daily Chronicle Rómából arról értesül, hogy Revertera gróf nagykövet a király nevében tudatta a pápával, hogy megsérténé alkotmányunk szellemét, ha tovább is ellenező a polgári házasság behozatalát. A pápa és a főpapság tiltakozása ennél fogva csak platonikus lesz. — (Kivándorlás Amerikába.) A július—augusztusban New-Yorkba érkezett kivándorlók száma negyvenkilenczzerkilenczvenhárom. Legnagyobb rész jut ebből Ausztria-Magyarországra ahonnan tizenkétezerötszázharmincznyolcz és Oroszországra, ahonnan kilenczezerötszázötz vándorolt ki.

A városok értekezlete.

Debreczen, szept. 25

A városok értekezletének megtartásának ügyében Debreczen szab. kir. város tanácsa a következő határozatot hozta s azt köriratilag az érdekelt városoknak is megküldötte:

Győr sz. kir. város polgármestere az 1893 július 25-én 890. pm. szám alatt kelt körlevelében felhívta a szabad királyi és törvényhatósági városok polgármestereit, hogy a városok közigazgatása és önkormányzatának a törvényhozás által célba vett rendezése érdekében a folyó évi szeptember havában tartandó értekezletre nyilatkozzék.

Ezen felhívás folytán Baja, Debreczen, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Komárom, Marosvásárhely, Pancsova, Pozsony, Selmez és Belabánya, Sopron, Szabadka, Szatmárnémeti és Versecz az értekezlet megtartása iránti egyszerű nyilatkozataikat beküldötték, Szekefheérvári és Temesvári az

Most tehát neki gyürkőznek a darab expozíciója fonásához.

Henri és Walter inceskednek Annette-tel, ki daczára, hogy a falu legszebb s leggazdagabb leánya, elmegy Christianhoz feleségül, kinek pedig kardján kívül bizony alig van egyebe ezen a világon.

A beszélgetéssel mulik az idő, s már jó későre is jár az óra, mikor váratlanul megérkezik maga Mathis is, s az ötlekizések után csak neki is el kell mondani véleményét az időjárásról. Marasztalja vendégeit, Henrit és Waltert, hogy iganak még néhány kupicát. Kint esik a hó, bug az északi szél: benn a korcsmában jó langyos meleget áraszt a kályha. Éjtél is közeleg már. Ily körülmények között természetesen rémeseiken jár az ember esze. Hogy, hogy nem, itt is csak szóba kerül az a rég elfeledett história a lengyel zsidó ról, kit tizenhárom év előtt meggyilkoltak. — Henri s Walter még az egyes részletekre is jól emlékeznek. Olyan idő volt mint most. Hóvihár dult künn s ők itt ültek a korcsmában, mikor megjelent a gabonakereskedő zsidó s mély basszus hangjai köszöntötte őket.

„Isten veletek! vezessétek lovatokat az istállóba; egy óra mulva indulok!”

Másnap azután az ut szélén megtalálták a zsidó bundáját és sapkáját véresen a hóban. Hova tűnt el a zsidó? mi lett belőle? meggyilkolták? vagy szerencsétlenül járt? Ezek mind oly kérdések, melyekre tizenhárom év is adós maradt a felelettel.

Minthogy önk már ugyanis sejtik a história végét, könyörületesebb lesznek az időnél s rögtön megmondom, hogy a lengyel zsidót, bizony Mathis uram tette el láb alól.

Tizenhárom év előtt történt.

Mathis mester korcsmája akkor a tők szélén állott; a csőd már a köszöbön lesselődött. Ekkor vetette utjába az ádáz sors azt a gazdag lengyel zsidót, kit éjnek idején meggyilkolt, kirabolt, holttestét pedig a mézskemenczében semmisítette meg. Azóta üzlete felvirágzott; polgármester lett; tisztelik, becsülik s agyanu legkisebb foltja sem érinti polgártársai előtt széptőlten jellemét.

De nyugodalma oda van, lelkiismerete folyton gyöttri.

Az első két felvonásban nem történik egyéb, mint hogy esik a hó, Mathist ijedtében megüti a guta, még pedig az est folyamán első ízben mert korcsmájába épp oly lengyel zsidó tévedt, mint tizenhárom évvel ezelőtt s Annette nőül megy Christianhoz mert Mathis ez által a csendőrséget akarja maga számára megnyerni.

Ezen a drámára nézve teljesen mellékes epizódokon kívül a két első felvonás javarészt Mathis lelkiismeretfurdalásait töltik ki. A szegény ember két órahosszat vergődik s alig várja már, hogy a harmadik felvonásban hypnotikus álomba merüljön. Önk bátran mellőzik ezeket a vergődéseket s az ásitózó nalam tabjául esve, nyugodtan alhatnak, megvárva, míg a harmadik felvonásban felbresztik

önöket. Mert ezt a harmadik felvonást érdemes megnézni.

Az esküvőn Mathis többet találva mai, attól tart, hogy álmában beszél és elárulja titkát elhatározza, hogy a padlásszobában tölti az éjét. A háznép, mely beletörődik az öreg ur bogacsaiba, beleegyezik s fekvőhelyére kíséri Mathist. Ez lefekszik s a bortól felizgatott agya megkezdi működését.

A rémálmok egymást üzik. Ott ül Mathis a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy a lengyel zsidót megölte. Konokul tagad mindent; hivatkozik becsület-s multjára; Christian után kiáltozik ki megvédje őt. Miután a biró látja, hogy ily módon nem juthat semmire, hypnotizáltatja Mathist, ki delejes álmában bevall mindent. A vallomást a jegyző felírja s azután, magával a felbresztett vádlottal olvastatják fel. A bíróság Mathist kötél általi halálra ítéli el . . .

A lakodalmassok hazafele indulva, vig dánnával bucsuzni jönnek Mathis ur szobája ajtajához. Hiába zörgetik azt, nem nyílik fel. Roszszat sejtve, betörnek, félrehozák a hálófülke függönyét. Ott fekszik du't ágyában Mathis. Görcsösen szorongatja torkát, támoalgó léptekkel ugrik ki ágyából, rohan előre . . . torkából kirikácsoló hörgés nyomul ki; azután végig terül a földön. Meghalt, a guta ütötte meg az est folyamán másodsor s visszavonhatatlanul utoljára.

A költői igazságszolgáltatásnak elég lévén téve, a függöny utoljára gördül le s az Erck-

értekezlet megtartásához úgy járulnak hozzá, ha a tárgyalás alapjául szolgáló javaslat készítették a városokkal jó előre közöltetik; Nagyvárad a helyenkint fellépett kolera-élet miatt az értekezlet megtartását elhalasztani kívánja; Arad a felvett kérdés megvitatását még időszereinek nem tartja; Kolozsvár, Pécs, Szeged, Ujvidék és Zombor pedig egyáltalán nem nyilatkoztak.

Miután tizenhét város, — tehát az összesnek háromnegyed része, — az értekezletnek feltételeken, illetve feltétlenül megtartása iránt nyilatkozott s van remény rá, hogy ha a tanácskozási tárgya kellőleg előkészítették, a többi városok sem fogják részvétüket megvonni: azt hisszük, hogy az ezen értekezlet megtartása érdekében a szükséges intézkedéseket már most meg kell tenni.

Az összejövetel azonban szeptember hónapban nem volt megtartható, sőt nézetünk szerint még a következő október és november hónapokban sem tartható meg, mert —

1. az egészségügyi törvény, különösen pedig a kolera-járvány elleni óvintézkedések tárgyában kiadott számos miniszteri rendelet a törvényhatóságok első tisztviselőit, tehát a városok polgármestereit is, személyesen teszi felelőssé az elrendelt óvintézkedések pontos végrehajtásáért s ilyen fenyegető veszély idején — mint ezt Nagy-Várad város polgármestere ki is jelentette, — a polgármestereket helyeikről elszólitani nem lehet.

2. Nem volt megtartható az értekezlet az imént említett közeli határidőn belül azért sem, mert — mint ezt Székes-Fejérvár polgármestere és Temesvár város tanácsa kijelentik — az ilyen nagyjelentőségű értekezlet sikere a tanácskozás tárgyának kellő kidolgozásától és előkészítésétől, illetve a tárgyalások alapját képező munkálat készítésétől függ: ilyet pedig — magán értesüléseink szerint — sem az indítványozó Győr sz. kir. város polgármestere, sem pedig Temesvár sz. kir. város tanácsa nem készített, habár ez utóbbi Debreczen sz. kir. város közgyűlése által ez iránt még 1891. május 29-én felszólított.

3. De az értekezlet megtartása nem olyan sürgős, hogy azt elhalasztani ne lehetne, mert — mint tudva van, — az országgyűlés képviselő házának tárgyalásai alá előbb jönnek még az 1894. évi költségvetés, az egyházpolitikai reformok, azután a községi és vármegyei közigazgatás rendezésére vonatkozó javaslatoknak egész sorozata, úgy hogy nincs kilátás rá, hogy a sor a közel jövőben a városokra kerüljön.

Véleményünk szerint tehát azon pár hónapi szükségzerű halasztás által nem látszik veszélyeztetve azon cél, hogy az értekezlet már a törvényjavaslat készítésére befolyást gyakoroljon és illetve segédkezet nyújtson.

Ezek előre bocsátása után, vanszerencsénk értesíteni Nagyságodat, hogy az értekezlet tárgyalásainak alapjául szolgáló munkálat elkészítésére küldöttséget rendeltünk ki s intézkedtünk az iránt, hogy ezen munkálat az összes törvényhatósági városokkal tanulmányozhatóság czéljából kellő időben közöltessék és hogy a kívánt értekezlet lehetőleg mielőbb összehívassék.

Tisztelettel megemlítjük végül, hogy úgy a magunk, mint városunk törvényhatósági bizottsága részére fentartjuk a jogot, hogy a fentfoglalt kérdésben annak idején az értekezlet megállapodásaitól eltérőleg határozhassunk.

Debreczen, 1893. október 5-én.

Dr. Boldisár Kálmán, Simonffy Imre, jegyző. kir. tanácsos polgármester.

Utczai mizériák.

Debreczen, Október 9.

(Levél a főszerkesztőhöz.)

Figyelmet érdemlő helyről vesszük a következő felszólalást, a mely egyuttal több felől hangoztatott óhajoknak ad kifejezést:

Van Debreczen városának egy olyan része, a melyet jóformán csak azok ösmerik, a kiket balvégzetük az ottani lakásra kárhoztatott; nem ismerte azt, nem tudott arról a nemes városi tanács sem, míg a kholera fel nem fedezte; most aztán annyit tudnak, hogy van Debreczennek egy kis hatvan-utczai része is.

Ez a kishatvan-utczai rész, hogy vele legalább nagyjából megismerkedjünk, egy igen népes s nagyjórészt gazdálkodó, tehát lovat és marhát tartó polgár-emberek által van lakva, de itten körül laknak, különösen a Kis-hatvan-utczába befolyó Garai-utcza, Cserepes-utcza, Faragó-utcza mellékutczáktan különféle jó és szegényebb sorsu mesteremberek is, kiknek nagyobb, illetve jobb utczában lakni módjukban nincsen, de ezen a részen vannak raktározva az összeszedett összes ócskaságok rongyok, bőrök, csontok stb. stb. Itt lakik végre a bérkocsisok nagyobb része is és itt jár fel Debreczenben a legnagyobb tehéncsorda.

Ezekből levonva a következtetést, elvitázhatalan tény, hogy:

a) a gazdálkodók lovai, barmai és bérkocsisok lovai nap-nap után a kholera-bacillusoknak igen kedvező melegágyat produkálnak,

b) a mellékutczákon lakók különösen sok vízzel dolgozó iparosok az utcán levő lefolyást elősegíteni hivatott, de azt éppen nem eszközölnyi tartó, oly mennyiségben látják el piszkos véres, tollas, majd borszagu vízzel — mint ez különösen Garai-utczán van, — hogy ez le nem folyhatván, a föld pedig elinni képes nem lévén, a szomszéd ház ablaka alatt megzöldül, megbűdösödik;

c) hogy az a temérdek rongy, ócskaság, dög-bőrök a közegészségre véghetetlenül ártalmasak.

Hogy tehát a városnak ilyen részén, ilyen körülmények között az óvó intézkedések nagy hiányossága mellett ha a kholera kiüt, azon csodálkozni éppen nem lehet, a minthogy ki is ütött és megjegyzendő, hogy a városnak csakis éppen ezen részén ütött ki.

Hogy pedig e részre óvó intézkedések a városi tanács részéről mindaddig nem tettek mutaja —

1.) hogy ennek a nagyon népes kolera-nyaggal telített résznek nincsen csatornája, hova azt a teméntelen piszkos levet levezetni lehetne.

2.) Nincsen kövezete, mely a sok járó jóság által összetaposott nagy mennyiségű sárnak képződését némileg korlátozná.

3.) nincs egyetlen lámpája — pedig az itt lakó néhány ezer embernek éppen olyan szüksége volna arra, mint a nagyerdei utmentén nyaraló villák tulajdonosainak.

4.) nincsen egyetlen rendőre, mert tudomásunk szerint Nagymester-utcza és Nagy-hatvan-utcza közötti városrészen rendőr-álmás nincsen azért virágozik a duhajkodás a kis-hatvan-utcza hosszában éjjelenként, a nélkül hogy valaki őket kedvtelésükben megakadályozná; és

5.) nincsen egyetlen ivókútja; — eddig ez a rész járt és pedig leginkább a Kis-hatvan-utczai kútra, most annak a használatát betiltatva — tehát nincsen, a kisebb rész járt a kismester-utczai kútra — de ugy hallik, hogy az is betiltatott; volna még a városnak ezen körülbelül egy nyolczadát tevő részben legközelebb a nagy-mester-utczai kút, de ezt soha sem használja senki, még mosó víznek sem hordják; még is csodálatra méltó, ott diszeleg az utcza közepén — s ivókút számba veszik a városházánál; — és végre egy a nagymester-utcza vége felé az ujjonon furt kutak egyike

mann-Chatrian ósdi szinpadí furánggal felcziczmázott darabnak vége szakad. A néző pedig azzal a meggyőződéssel hagyja el a színházat, hogy az egész darab tisztán ezért a hypnotikus jelenetért íródott meg. Már az a finom mőgon, melyet a költők a jelenetre fordítottak, bizonyítja azt. Meglepő pszichológiai momentumok megkapó drámai erő nyilvánul benne. De a darabnak, melyet a szerzők „drámának“ kereszteltek el, többi része sekélyes, unalmas jelentéktelenségek. Csupa semmitmondó, mozaikszerűen összerakott epizódok, melyek laza összefüggésükben tisztán csak gátolják annak a kis csekélyke drámai érnek pulzálását is, mely e látványos szinmű.

A „Lengyel Zsidó“ előadására térve át, lehetetlen ki nem fejeznünk csodálkozásunkat egy körülmény fölött. A fővárosi sajtóban egymást érik a panaszok, hogy legelső műintézetünk, a nemzeti színház művészei mögött nem áll gárda, a melyből egy-egy kidülő jelesünk helyére új, reménynyel biztató erőket lehetne sorozni. Nem csudáljuk a fővárosi sajtót, mert a kik — a reklam-dob kábitó zajára — a fővárosba vendég szereplésre hivatnak és — kényszerűségből — szerződést is kapnak, azok többnyire a vidéki szinészetnek azon tolakodó elemei, kik elárasztják a fővárosi sajtót reklamáikkal s alig érkeznek meg valamely városba,

annan már egymást érik a dicsőítő és tömjenező cikkek. Az igazi tehetségek nem e porfelverő csapatból telnek ki, azokat rejtekükben kell felkutatni, azokat sem a nemzeti színház intézői, sem pedig a fővárosi sajtó nem ösmerik.

Ezeket az észrevételeket a „Lengyel zsidó“ tegnapi előadásán tettük, még pedig a Sándor Emil (Mathis) játékanak alkalmából. Nem láttuk ezt a szerepet Ujházi Edétől és mielőtt Sándor Emil tehetségét megmértük volna, igyekeztünk meg tudni, hogy a szerepet vajon nem látta ő is ettől a nagy művésztől? Mert vidéken, hol a leghatalmasabb szerepeket néha 3-6 próba után adják, a színész úgy kénytelen magán segíteni, hogy felrándul a fővárosba, megnézi a darabot ottan s haza jövet tisztességes kópiával igyekszik pótolni az eredeti felfogást, a részletekbe ható kidolgozást és a tanulmányt, a mire a nemzeti színház művészeinek hetekre, hónapokra terjedő alkalmá van. Néha aztán lejön a budapesti művész és néha utánzójánál kisebb sikert arat, főként ha az utánzó — nagyrabcsüve az olcsóbb helyek izlését — jól megpaprikázta alakítását.

Sándor Emil ezt a szerepet nem látta mástól: alakítása önálló és eredeti, — együttvéve pedig oly értékes alakítás, a mely

a főváros szinpadán teljes hatást keltene. Művészsó a szó legszebb értelmében s csakis az ő közmondásos nagy szerénysége, nemes igénytelensége lehet annak oka, hogy mindaddig az ösmeretlen nevek közé tartozott s hogy az ő komoly, nagy tehetsége nem érvényesült elég tágas körben. Ilyen tehetségeket emeljen magához a nemzeti színház s ekkor lesz tartalék művész-csapatja.

Mathis Sándor Emil nagy intelligenciával alkotta meg. Nem csupán a megrázó realitással végigjátszott álom-jelenetet és a haldoklást értjük, mert ennek utóvégre is chablonjai vannak s erős dolgokkal a hatást lehet könnyebben elérni. Dicsérjük őt alakításának következetességeért, a felfogásban s a részletekben tanúsított rendkívül nagy intelligenciájáért, az átmenetek precizitásaért, a lelkiismeret első megmozdulásától az első felvonás végén történő ájulásig. Kitünő volt alakításának pathológikus része, valamint kitünően átértette azt is, hogy a törvényszéki jelenet tulajdonképen álomban történik. Tette ezt beszédmódjával s a hypnotizis jelenete alatt is talált valami distinkciót igazán bravuros játékában. Daczára a szerep szenzációs, itt-ott mystikus jellegének, t e r m é s z e t e s e n is játszott. Egy-egy mondása

— ez még kellőleg le nem higgadt vizével néhány házat eltart.

És nagy tömeg utalva van nagy ujtuczán egy uri ember udvarára járni, hol bizonyos kialakított havi fizetésért megengedtetik a víz-hordás.

Másfelől kismester utcára, hol két uri házban a víz-hordást megengedik.

Ezek a dolgok még Ázsiához sem méltók, annyival kevésbé méltók Debreczen városához! Miután pedig ezen felszólalásban a legérdekesebb, hogy az abban írottak egy szöveg mind igazak: az volna óhajtható:

hogy a nagyságos polgármester ur lenne szives egyszer a városnak ezen végkép elhagyatott részét magának megmutattatni s ezen felszólalásban felsoroltak igazságáról személyesen meggyőződni.

Akkor azután reménylhetnénk, hogy a kis-hatvan-utca és a bele ágazó kisebb utcák az ezredéves jubileumra Debreczen város többi részéhez felemeltetnének.

Több kis-hatvan és abba befolyó utcai lakos

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak — Az írtató, kiadó-hivatal és az írtatár a felelnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 8—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon délután d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirtda hivatalnál október 9-én: Változó, derült meleg.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése, 1893. Október hó 9-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 12.1 C. fok. Légnymás 765. millim. Szélirány nyugati. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 25 fok. Legalacsonyabb hőm. 12 fok.

Séta hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor. Október 2—10. Országos vásár.

(a midőn aludni készül s azt mondja vendégeinek, hogy „jobb, jobb,“ vagy egyes feleletei a hipnotiseurnek) magokban is olyanok voltak, a minők tradícióképen szállhatnak át a későbbi játszókra. Egy szóval igazság volt ebben a játékban s alakítása jutalmát képezte Sándornak az a megilletődött, mély csend, a mely játékát folyton kísérte, majd ismét az utolsó felvonás végén felhangzó taps és éljenzés, melylyel a közönség a nagy tehetségű színész művészetét acceptálta.

Ma este már határozottan kimondhatjuk hogy a Tiszai Dezső drámai társulata kitűnő s felülmúlja a megelőző évek drámáját.

A mit Sándor Emilről elmondottunk, az elég egy előadásnak s érte egyet mást meg is bocsáthatunk. Csikinek bár impozáns alak volt — a korhoz hübb uniformist ajánlottunk volna s valamivel több melegséget. Kedves volt Bogyó Ilonka (Annette) s Pécly sem vált nevetségessé a delejező szerepében. Jó alakot produkált Hevesi Gábor a lengyel zsidó rövid megjelenésével. Játsszotak Lubrincz Julia, Püspöki Imre, Ferencz sat. Nagyobb gondot kérünk fordítani a francia helynevek kiejtésére s a törvényszéki személyzet (birák, nézők sat.) szintén tanusíthatnak volna némi érdeklődést.

A nézőteret szép számú közönség töltötte meg, a mely a 9-kor véget ért darab mellett még örömet nézett volna meg valami apróságot.

Okt. 11. Állandó katonai vegyes felülvissgáló bizottság ülése.

Okt. 14. Este 8 órakor **Vértesi-bankett** az „Arany Bika“-ban.

Okt. 14. Az orvos gyógyszerész egyesület közgyűlése délután 5 órakor.

Okt. 18. Városi bizottsági tagok választása.

November 1. Egyházkerületi közgyűlés.

— **Meghívó.** A szabadelvű párt lapjának a „Debr. Ellenőr“-nek másfél évtizeden át lankadatlan buzgalommal dolgozott felelős szerkesztője **Vértesi Arnold** ur városunkból elköltözése miatt a szerkesztői teendőktől visszalépve, folyó hó 14-én szombaton este 8 órakor a **Bika** szálló éttermében volt szerkesztőnk tiszteletére **bucsuéstélyt tart**, mely alkalomra a párt tagjai megjelenésre felkéretnek.

Debreczen 1893. október 9.

Az intéző bizottság.

— **Tanári székfoglalók.** Az ev. ref. főiskolának újonnan megválasztott tanárai, dr. Gullyás István, dr. Varga Bálint, ugyszintén Bosznay István, ki egy évi működés után most állandósított, szombaton tartották meg székfoglaló beszédeiket a főiskola imatermében, melyet a tanárikar s a főiskolai ifjuság színtig megtöltött. Jelen voltak Simonffy Imre kir. tan., polgármester, Kiss Albert országgy. képvis. stb. Azünnepélyt reggel 8 órakor a főiskolai énekkar nyitotta meg a Hymnus éneklésével. Ezután Kiss Áron püspök üdvözlővén a gyülekezetet és az új tanárokat, felhívta a székfoglaló beszédek megtartására. Először Bosznay István lépett a felolvasó asztalhoz s a művészetnek a protestáns kultuszban való fontosságáról értekezett. Dr. Gullyás István a latin és magyar nyelv tanára Kölcsey „Parainezis“-ét fejtegette, dr. Varga Bálint a magyar és latin nyelv tanára pedig Petőfi lyrai költészetéről értekezett. — A nagy figyelemmel halgatott rendkívül tartalmas székfoglalók után Kiss Áron püspök üdvözlővén az új tanárokat, Tüdős János főgymnázium igazgatója tanárikar nevében mondott üdvözlő szavakat. Este 8 órakor az „Arany-Bika“ vendéglő földszinti nagy étteremben, az újonnan beiktatott tanároti tiszteletére 60 terítékű bankett volt, melyen megjelentek Kiss Áron püspök s i-

monffy Imre kir. tan. polgármester egyházi főgondnok, Kiss Albert orsz. képviselő és az összes helyi középiskolák tanárkarainak képviselői; a róm. kath. gimnáziumi tanárikara nem volt képviselve. Jelen volt: — Kalocsa Róza, a kitűnő igazgató vezetője mellett a ref. felső leánytanintézet tanári kara is. Az első felköszöntőt Tüdős János főgim. igazgató mondotta a gymn. tanárikar nevében az új tanároknak, a másikat ugyancsak reájuk dr. Kovács Sándor jogakadémiai dékán az összes tanárikarok nevében. — **Lelekesítő hatást keltett.** Dóczy Imre tanár magvas felköszöntője a fenntartó testületek képviselőire. Erre Kiss Áron püspök válaszolt biztosítván a tanárikarokat a fenntartó testületek állandó jóindulatáról. Ezt követőleg ugyanily szellemben szólalt fel Simonffy polgármester is. Mindkettő beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. Az éjjel utáni egy óráig tartó banketten Magyarai testvérek zenekara játszott.

— **A vásár.** Az őszi vásár ez uttal is mozgalmas képet ad a városnak. Az utcákon tereken s a színházban számtalan idegen arczot pillantunk meg, vendége akad a legtöbb háznak; szól a zene a vendéglőkben és a kávéházakban. Éjjel persze nagy mérvben növekszik az utcai zaj s tenni valója bőven akad a rendőrnek is. Meg vannak a vásár szokásos attributumai a komédiák, a híres fonatos-sor és kínálgatják kincseiket, a gyermek-világnak kedves ösmerőse; az siet vásárfiával kedveskedni; a városban annyi kereplő, dob, trombita és szájharmonika zenebonája (ha ugyan bona ez a zene és nem inkább mala) foly össze „vadharmóniába“, hogy kedve telnek benne akár magának Wagner Richardnak is. A mézes kalács-sziveknek is nagy a keletük s általában szivesen sétálgatunk, a verőfényes őszi napokon a vásár tolongó néparadatában. De a ki nem sétálni, de eladni megy a vásárba, annak nem nagy az öröme és csak sohajtozva gondol a régi híres nevezetes debreczeni sokadalmakra felsohajtván, hogy:

...mivé lettél,
Szép híredből de kiestél!

A ragály miatt eszközölt tilalmak és korlátozások még inkább apasztották a vásár forgalmát, éppen azért reméljük, hogy a legközelebbi vásáron vevő és eladó szerencsésében találkoznak egymással s a debreczeni vásár nem lesz pusztán — **hiúság vására!**

— **Bucsulakoma Vértesi Arnold tiszteletére.** A debreczeni szabadelvű párt választóinak tegnap tartott népes értekezletén az intéző bizottság titkára, Márk Endre ügyvéd bejelentette, hogy a párt organumának, a Debreczeni Ellenőrnek 15 éven keresztül buzgó felelős szerkesztője, Vértesi Arnold Budapestre költözve, megvált a laptól. Az intéző bizottság köszönetét és változhatatlan becsülését közelebb tartott üléséből már kifejezte pártunk ez érdekes harciosa iránt egy levélben, melyre Vértesi Arnold hasonlóképen levélben sietett válaszolni. E levelet — melyet szombaton közöltünk — a párthivek élénk éljenzése mellett olvastatta fel Márk Endre, mire a gyűlés elhatározta, hogy a szabadelvű párt folyó hó 14-én este a Bika szállóiban bucsulakomát rendez Vértesi Arnold tiszteletére, ki maga is részt vesz a lakomán.

— **Sajtóhiba.** A kir. törvényszék palotája építéséről írott szombati hírnkben a felügyelő bizottság tagjai névsorából kimaradt Balogh Mihály városi főmérnök.

— **Hajdúvármegye közíg. bizottsága** holnap d. e. 9 órakor a megyeház na gyteremben ülést tart.

deztetnek magok mellett tüntetést és adatnak fel virágféleket, kivált olyankor, a mikor országos nevű művészek vendégszerepelnek a debreczeni színpadon. Touppokhoz illő állapotok véi azt is hogy a színészek nyílt jelenetekben visszaternek a lámpák elé, úgy hogy a koszorúk és virágok alkalmatlan pillanatokban a művészi hntár csorbitásával adatnak föl a zenekarból. Indítványozza, hogy az igazgató tiltsa meg tagjainak erre vonatkozólag függeszzen ki tájékoztató táblát a foyer-ben, a zenekarból s más helyekről pedig csak akkor legyen szabad valamit felnyújtani, ha ez a színházi felügyelőnek előre bejelentetett s ennek módja általa engedélyeztetett. Ő jelöljön meg alkalmas egyént az ajándék felnyújtására.

A színházi bizottság ily érte'emben határoz, hozzátéve, hogy kuplák, magán-jelenetek és énekszámok megismétlésére ez az intézkedés nem vonatkozik.

Ennek az intézkedésnek szerintünk is hasznát veszi a figyelmező közönség s csupán hű hölgyecskék és gavalléraiak rendszabályoztatnak meg — igen üdvösen; tessék az öltözőbe küldeni a bokrétát s onnan hozza magával a színre, a kinek szánták.

Tiszai színiigazgató jelenti azután, hogy ajánlatot kapott több tekintélyes czégtől oly hirdetések színlapok tárgyában, a minők a fővárosi színházakban is dívnak. A bérlőknek s a falakra a város által ingyen nyomtatott régi színlapok jutnának ezután is, míg az új színlapokat egészen a saját költségén ohajtáná kiállítani. Kéri erre vonatkozólag a bizottság engedélyét.

Komlóssy Arthur megadná az engedélyt, de azt ohajtja, hogy a bérlő-közönség — mivel a hirdetések úgy is szép jövedelmet képviselhetnek — azontul ingyen kapja a színlapokat.

A bizottság mielőtt határozna, az igazgatót kidolgozott terv benyújtására hívja fel.

A városi bizottság két helybeli heti-lap szerkesztőinek hozzá intézett kérelmére kijelenti, hogy állandó **színházi tiszteletjegyek** kiadásában az igazgatót korlátozni nem akarja, de joga sincsen ilyenek kiadását elhatározni, mivel az igazgató szerződése szerint csupán a helybeli napilapoknak tartozik állandó helyeket kijelölni.

Az ülés ezzel 1/27 órakor véget ért.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

MÁSODIK KÖTET.

XIX.

(Folytatás)

43.

Bordeauxban tartózkodása alatt Sainte Austreberthe épen nem követte Horron orvos tanácsait, s azért hogy Párizst elhagyta épen nem bűjtölt.

Időtöltésül s az alkalom felhasználása végett is, de Cheylus ur játékestélyeket rögtönzött, melyek megszakadás nélkül következtek egymásután; a főnökség átváltozott egy nemévé a Sainte Barbenak, de a hol több szabadságot és több jövedelmet lehetett élvezni, mint a párizsi Sainte Barbenál.

Azon néhány óra, mely napjából fennmaradt, Méziolle által vétetett igénybe, ki ezen bizalmasság miatt büszkeséggel eltelve, nem tudta, hogy mit találjon fel részéről, — hogy őt mutogathassa és kiabálhassa: „Látjátok, mily jól állok Sainte Ausztreberthetel; én az ő barátja vagyok, és az egész városban, társaságára méltónak nem talált mást, mint engemet, egyedül engemet, Méziolle de Brossac de Grandenst.

A Méziolle által rendezett reggelikből a hivatalos világ ebédjeibe esett Sainte Austreberthe; ezen ebédekből, vacsorákra, melyek bizonynyal meglepték volna Saige főügyészt, ha feltámadva, látta volna, hogy ezen általa Louis építészszel épített szép palotában, hogyan tudják papjainkban a jól élés kellemetességét a külszin tiszteletével megegyeztetni.

De, a Frechinávali beszélgetés estéjén, Sainte Austreberthe egyszerre rögtönözve megváltoztatá ezen élvezetes és fáradságos életmódot.

A bizottság ülése után, melyen részt vett oly komoly arczczal, melyhíven tetteté a figyelmet és tanulmányozást, kijelenté de Cheylus ur előtt, hogy le fog feküdni.

— Beteg, kedves barátom? kiálta fel a főnök; ön igen elfoglalja magát. Ezen eszmével telt emberek, meg fognak ölni bennünket magyarázataikkal.

— Nyugalomra van szükségem.

— Holnap alhat sokáig; ma estére egy vacsorát rendeztem, mely furcsa ígérkezik lenni. Elhozattam a főnököt, tudja a Pressaci kicsikét. Azonfelül Telicz Caroline is el fog jönni. A mezei ártatlanság érintkezése a város romlottságával, ingerlő lesz. Ezt látni kell.

De minden hiába volt, mentegetődzött és a mellett maradt, hogy aludni megy.

Másnap, de Cheylus ur, meglepetve, hogy a reggelihez őt lejönni nem látta, felment szobájába s őt az ágyban találta.

— Mondtam, hogy ön beteg, a szerelem betege? ez volna szép.

— Sem szerelem, sem más baj: nyugalomra van szükségem, ez az egész. Végre is láthatja, hogy a gyógmód, melynek magamat alávetem, nem jelez kóros állapotot, mely baráti aggodalmait felkelthetné.

Valóban egy tálczára helyezve volt egy gombapástétomos tyúk, melynek csak taraja maradt meg, s mellette háromnegyedrészen kiűritett borosüveg.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. okt. 6-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% — — —	116.30	116.60
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	126.—	127.—
„ koronajárdék 4% — — —	93.80	94.30
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	99.75	100.50
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	119.25	119.75
Egységes állam kötvény 4 3/10% — — —	96.75	97.50
Tisza-szegedi 4%-os nyeresemény-sorsjegy	142.25	143.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	411.50	412.—
Osztrák hitelrészvény — — —	336.20	336.50
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	114.25	115.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzalogbank 4%-os sorsjegy	127.50	128.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os — — —	114.75	115.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.25	12.75
Osztrák „ „ „ — — —	18.78	19.25
Olasz „ „ „ — — —	13.25	13.75
Bazilika sorsjegy — — —	9.—	9.50
Jó-szív „ — — —	3.15	3.40

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	6.—	6.04
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — —	12.40	12.44
20 márkás arany — — — — —	10.—	10.05
overeigas — — — — —	12.58	12.64

Budapest-kőbányai sár-és-kereskedelmi csarnok

Október hó 7. Hozott sertés árak:

L. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) —. —. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban —. —. krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 42.5—43. krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 43—44. krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban) 45—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli súlyban) 41.5—42. krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 43—44. krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 45—46. krig.

A kis lutri huzásai.

— Október 7-én. —

Bécs	3	37	20	79	1
Grác	4	47	64	80	37
Temesvár	87	83	5	80	23

Szerkesztői posta.

K. J. („Egy tiltott csók.”) A czim nem felel meg az elbeszélés tartalmának. Magából az anyagból lehetne valamit gyurni, de az egészet világosabbá tenni s több vonással kellene ellátni. — Más valamit kérünk.

Cyprus. („Tavaszi levelek.”) Nagyon, de nagyon romantikus és e mellett mozdulatlan historia! Ez a hang, ez a tárgy már nem illik az élénkébbé vált Muzsa tollára; mást szivesen kézlünk. Az kis bb baj, de szintén szem előtt tartandó, hogy „Tavaszi levelek”-ről őszi saisonban nem írunk.

A „Debreczeni Hírlap”-nak epéskedésére bizonyára meg fog felelni az „Egy ügyvéd” aláírása s a „Közönség köréből” hozott közlés beküldője, Sz... A. helybeli ügyvéd ur. A mi a velünk éreztetett collegialitást illeti, azt mindenesetre nagyrabecsüljük és viszonzozzuk, nem is keressük a kötekedés alkalmát, mind a mellett teljes lehetetlen oly esetekben czáfolat nélkül hagyni más lapok téves értesüléseit, a mikor annak a veszélynek vagyunk kitéve, hogy a mi alapos információkon alapuló és jól megfontolt közleményeinkről talán a közönség azt hinni, hogy helytelenek, vagy elkésették.

Megfejtőnek. Utolsó talányunk megfejtése — természetesen — nem párbaj, hanem „Leonidás.”

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 9. szám. I. Kis bérlet 9. szám.

Páratlan.

Páratlan.

Kedden, 1893. évi október hó 10-én

itt először:

KIRÁLY SZÖKTETÉS.

Regényes operette 3 felvonás' an. Karmertől.

Első felvonás: **Álarozos bál 1191-ben.** —

Személyek:

Oroszlánszívű Richard, Anglia királya	Stoll Károly.
Lipót, osztrák herceg	Krém-r Jenő.
Blondel, a király dalnoka	Rózsahegyí.
Guttenstein Felicza gró nő	Sugár A.
Nordek Angelika bárónő, udvarhölgy,	
Feliczia barátnője	H. Csillag A.
Görcz Amánda	Sándor E.
Walburg Filipa báróné	osztrák her- Fűrst Róza.
Turs Leonora örgőnő	czergnő udvar- Tájkerti Ida.
Trautenfels Renata grnő	hölgyei Takács Jolán.
Haslau Engelberta bárónő	Esztergomi A.
Tichtenthal Tutz lovag	An orffy Péter.
Lovagok, udvarhölgyek nemesek, alabárdosok, büvérszek.	
— Történik: Erduban, Bécs mellett, Lipót herceg kéjlakában 1191-ben.	

Második felvonás: **A trifelsi vártorony vendége.** —

Személyek:

Oroszlánszívű Richard	Stoll Károly.
Blondel	Rózsahegyí.
Keselyűkővi lovag, Trifels várparancsn.	Tiszai Deszö.
Cordula, felesége	Locsar-kné G.
Irmentraut, leánya	Kiss Irén.
Feliczia grófnő	Sugár Aranka.
Pözna, várnagy	Némethy József.
Gergely	Palóczy Pál.
Bunkó	Gulyás M.
Dárdás	Vank I.
Ijjas	Nádasi József.
Rózsai a börtönőr leánya	Galyasi P.
Apródok, Csatlósok, Felicza zsoldosai.	
— Történik: Trifels várában 1192-ben.	

Harmadik felvonás: **A trónfoglalás bajai.** —

Személyek:

Richard	Stoll Károly.
Blondel	Rózsahegyí.
Feliczia	Sugár A.
Keselyűkővi a király bolondja	Tiszai Deszö.
Rozsi	Stollné Gizella.
Glocester lord, Anglia kanczellárja	Hevesi J.
Dobourg, angol nemes	Palóczy Pál.
Reef mészáros	Vank István
White, molnár	Nádasi József.
Csatlós	Gulyás Mfhály.
John, osztrigás fiu	Tihanyi K.
Kata, mosónő	Lehoczki Cornélia
Kormányó	Páspöki Imre.
Nemesek, nép, katonák.	
— Történik London főpiacán 1193-ban.	

Holnapután Szerdán 1893. Október hó 11-én:

UGYANEZ.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Komlóssy Dezsö.

Nyilttér.

Selyem hamisítvány.

Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi selyem jó festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialakzik, maga után osekély világosbarna hamut hagyván: addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szalónás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostaszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. **Honnberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyem gyára Zürichben,** házhoz szállítva, póstabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező apokra 5 krajczáros bélyeg ragasztandó.

6640/1893. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Kemény Mór ügyvéd mint Feischl Fülöp és fia cég csődtömege gondnoka önkéntes végrehajtási joghatállyal bíró árverési ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén fekvő, a debreczeni 3726. sz. jtkvben A + 4962. hrsz. foglalt ingatlanra 504 forint,

a debreczeni 4982. sz. jtkvben A + 5592/a hrsz. foglalt ingatlanra 352 frt, a debreczeni 5208 sz. jtkvben A + 8940, 8939. hrsza a debreczeni 6277. sz. jtkvben A + 8942. hrsza foglalt ingatlanokra a 831. hrsza korlátozás épségben tartása mellett 1046 frt,

a debreczeni 3025. sz. jtkvben A + 8941. hrsza foglalt ingatlanból Feischl Fülöp és fia céget illető 2/7 része a 8319 hrsz. korlátozás épségben tartása mellett 76 f.

A sámsomi 212. sz. jtkvben A + 390/a hrsza, a sámsomi 1170. sz. jtkvben A + 390/b hrsza foglalt ingatlanokra 800 frt.

A sámsomi 1069. sz. jtkvben A + 391. hrsza foglalt ingatlanra 150 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi november hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor a debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 50 f. 40 krt. 35 f. 20 krt, 104 f. 60 krt, 7 f. 60 krt, 80 frt, 15 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1893. évi július hó 11-ik napján.

Nagy Károly kir. tszéki bíró.

7081/1893. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Korényi József és neje végrehajtást szenvedők elleni 115 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő, Debreczenben fekvő, a debreczeni 5972 sz. jtkvben A + 5625. b-1./b-1. hrsz. alatt foglalt ingatlan az árverést 1372 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi október hó 21-ik napján délután 3 órakor a debreczeni kir. tszék mint tkvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 137 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1893. évi Julius hó 26 ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

Ügyes és megbízható

biztosítási ügynökök havi fizetés és jutalék mellett

alkalmazást nyernek egy helybeli főügynökségnél.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe

Egger díjjutalmazott

biztos hatásu

mell-pasztillait.

Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszerárában valamint az

EGGER L FIA

gyógyszerkülönlegességi gyárában
Bécs-Nussdorf.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Schönberger Vilmos

DEBRECZEN, a városháza alatt
leszállított árban ajánlja
férfi, női és gyermek cipő nagy raktárát
ugyszintén
gyermek, fiu, és férfi eszímák, kalapok, norinbergi és tajték pipa raktárát.

BÖRÖNDÖK, ESERNYŐK, NYAKKENDŐK,
Berlini és igen finom nagy pészto kendők,
vászon, kávésarítók és függönyök nagy választékban.

lepedővászon ezeltől 1-10 frt mtrje, most csak 45 kr.

Az összes orvosi tudományok tudora

Dr. Borbély Imre

specziális fogorvos

lakását t. hó 1-től

a RANUNKE L-féle háztól a
HAJDU GYULA-féle házba

(Piacz és Csapó utca sarkán, szembe a Bika-szállóval) I. emelet tette át. —
Kapu bejárat a csapó utcáról.

Rendel: d. e. 8-12-ig.
d. u. 2-5-ig.

„A gyermek jó rukázata
Kezdeté a jó nevelésnek.”

FELHÍVÁS

a Debreczenben és környékén lakó édes anyákhoz!

Minden anya, aki gondol arra, hogy gyermeke csinosan öltözködjék és hogy egészséges legyen, módot talál arra az 1845. esztendőttől fennálló számos világhírlapokon kitüntetett

Neumann M.

bécsi czég

férfi-, fiu- és gyermek-ruharaktárában
DEBRECZEN,
Piacz-utca, szemben a m. k. főpostával.

Itt kaphatók a legjobb és legtartósabb gyermek-ruhák leggazdagabb választékban, legolcsóbb árak mellett. Minden egyes darab ruhán annak szabott ára, számokkal van kiírva.

Mély tisztelettel
Neumann M.
férfi, fiu és gyermekruhagyári raktára.
Debreczen,
Főpocz, szemben a m. kir. főpostával

ta.
A czim nem
ből az anyag-
zet világosabbá
— Más valamit
Nagyon, de
latlan historia!
élenkbbé vált
kis bb baj, de
zi le telek"-ról
épéskedésére
y vé d" alá
o 3 1" hozott
li ügyvéd ur.
gilitást illeti,
zonozzuk, nem
ind a mellett
nélkül hagyni
nak a veszély-
információkon
ról talán a
gy elkészettek.
megfejtése —
Leonidas."

színház.
let 9 szám.
atlan.
10-én

ETÉS.
Karmertöl,
ben. —

ll Károly.
m r Jenő.
sahegyi.
gár A
Csillag A.
dor E.
st Róza.
jkerti Ida.
ács Jolán.
tergomi A.
orffy Péter.
k büvészek.
Lipót herczeg

ny ven-
Károly.
sahegyi.
ai Deszö.
sar-kné G.
Iren.
ár Aranka.
ethy József.
cezi Pál.
ás M.
k I.
asi József.
asi P.
Történik:

bajai. —
Károly.
sahegyi.
r A.
ai Deszö.
né Gizella.
esi J.
zy Pál.
István
József.
Mihály.
i K.
i Cornelia
Imre.
n főpinczán

hó 11-én:
r-t.
ő.

Az őszi és téli idényre.

Van szerencsém a m. t. közönség figyelmébe ajánlani felette dusan felszerelt honi és külföldi

gyap uszöveteimet melyekből választás után a legmérsékeltőbb árszámítás mellett készítek

férfi és fiú öltönyöket.

Amennyiben kizárólag elsőrangú munkásokkal dolgozom és

szabó műhelyemet

személyesen vezetem, azon előnyben részesíthetem igen tisztelt megrendelőimet, hogy csakis kitűnő állású, jó munkával szolgálók.

Magamat különösen most az őszi és téli idény beáltával ajánlva vagyok tisztelettel

KLEIN LÁSZLÓ

férfi szabó.

Kossuth-utca, Kardos ház.

Jutányos, szabott árakon

kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél:

Dívatos női ruhaszövetek.

Francia flanelek, Kasán, Moldon, legujabb flanel, selyem és bársony

BLUZOK,

szines és fekete selymek,

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők,

Gyermek ruhácskák és felöltők,

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok és nadrágok

téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk:

Brassói és Gácsai posztókban.

Kardos Lászlónál

KOSSUTH UTCZA.

Valódi vásznak.

Diszes kávék készletek.

ASZTALNEMŰEK (Szepességi).

Complete kelengyék.

Igen nagy raktár

ágyterítőkben.

Gyapju és selyem alsó szoknyák.

(II. b.)

OLCSÓ FÉRFI- és GYERMEKRUHA.

N. é. közönség!

Miután a jövő évi ápril végével kész, nagyjából saját szabó műhelyemben készült férfi és gyermek ruharaktárammal felhagyni szándékozom, tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy ezen okból már a mai naptól kezdve az összes

férfi- és gyermek-ruhákat

felette olcsón bocsátom m. t. vevőim rendelkezésére. Az áruk kitűnő minőségéről kezeskedem.

Majdnem csak fele az eddigi áraknak.

500 őszi öltöny,
1500 téli kabát,
750 nadrág,
436 Mikádó kabát,
452 őszi felöltő (Überzieher),
400 férfi Mentsikoff,
Fiu és gyermek-öltönyök, köpenyegek,
Vízhatlan Loden-köpenyegek,
Városi és utazó bundák szőrmével
bélelve s még számos más czikk

mindezzel felhagyok

és

olcsó árban

bocsátom vevőim

rendelkezésére.

Egyszersmind bátorkodom a m. t. közönség szives figyelmét felhívni

FÉRFI SZABÓ ÜZLETEMRE

azon figyelemzettel, hogy miután a kész férfi ruharaktárral felhagyok ezen üzletágra fogom a főszólyt fektetni, a mi által azon kellemes helyzetbe jutok, hogy **dus választékú honi és külföldi szövet raktáramból** a legkényesebb ízlést is kielégíthetem.

Mérsékelt árak és jó munka képezik állandóan jelszavamot.

Tisztelettel

Fényes Mór

férfi szabó üzlete Miklós-utca, a vármegyeházzal szemben.

BÉCS,

Mariahilferstrasse 35.

Alapított 1845-ben.

DEBRECZEN,

Főtér 1829. sz. a

a m. kir. posta átellenében

KITÜNTETVE TÖBB VILÁGKIÁLLÍTÁSON.

NEUMANN M.

bécsi férfi-, fiu- és gyermek ruha raktára

ajánlja az őszi és téli idényre becses figyelembe vételre a következőket

	Férfi öltönyök	12	frtól	feljebb.
	Fiu öltönyök	8	"	"
	Gyermek öltönyök	4	frt	50 krtól feljebb.
	Téli kabátok	13	"	"
	Mentsikoff	12	"	50 " "
	Chesterfield	15	"	50 " "

Továbbá vadász és lovaglókabátok posztó és szőrme bélésű, ugyszintén utazó bundák.

A legolcsóbb szabott ár mindegyik darabon számokban meg van jelölve, tehát minden t. vevő a kellemetlen alkudozásoktól meg van kímélve s így természetesen biztosítva van arról, hogy az általa vásárolt ruhákért csak oly ár fizetett, mely annak minőségével egyenértékű.

Mérték utáni megrendelések pontosan teljesíttetnek.

SZŐNYEGEK,

 függönyök.

ágy- és asztal-terítők,

butórszövetek, viaszkos vásznak

 takarók és löpokróczok

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél.